

Vores Ophold på Heri 2020.

Vi vil minde om, at kontingentet for medlemskab er 100 kr. per person. Har du endnu ikke betalt og stadig ønsker at støtte Heri hospitalet, kan du nå at indbetale på konto i Skjern Bank, Esbjerg afd.: 7780 1257930. Evt. gaver kan indbetales på konto: 7780 1409622 ligeledes Skjern Bank, Esbjerg afd.

Da vi ankom til Heri d. 20. januar, mødte vi på Air Tanzania flyet fra Dar til Kigoma to gamle bekendte fra Heri, nemlig Dr. David Manento, hans kone Sara og deres yngste søn Kelvin, som de havde fået, siden vi sidst var sammen med dem. Det var nu knap 9 år siden, de forlod Heri og 10 år siden, vi sidst var sammen med dem. Planen var, at han skulle uddanne sig til Øjenlæge og så komme tilbage og oprette en øjenklinik. Da han var færdig med sin uddannelse, fik han imidlertid et tilbud om at komme til Djibuti, som ligger på Afrikas horn, og der havde han nu været i seks år. Vi var rigtig glade for at høre, at hans plan nu er at arbejde på Heri, også fordi vi jo i sin tid havde bragt en hel del øjeninstrumenter fra Sønderjylland med derud. Hans hustru Sara er datter af en pensioneret narkosesygeplejerske, som havde været ansat på Heri, så familien vender tilbage til hendes forældre. Det var et dejligt gensyn for os. Øjenklinikken er ved at blive indrettet i samme bygning som tandklinikken.

Den nye Maternity klinikbygning og kvindeafdeling.

Der var ikke sket det store her, siden vi rejste fra Heri i marts 2019. Vi havde dog efterladt nogle penge, da vi rejste, men de var stadig ikke brugt. Efter at vi ankom, blev der sat fart i færdiggørelsen, og vi har hørt dernede fra for nylig, at de nu kun mangler nogle ydre fliser ved indgangen, og at malerne skal færdiggøre indvendig. Der er indrettet brusebad, toiletter, og kloaksystemet er tilsluttet, så det bliver dejligt med en ny smuk afdeling, hvor kvinderne ikke kommer til at ligge så tæt, som på den gamle afdeling for kvindelige patienter og fødeafdeling. Vi donerede et beløb svarende til sidste års beløb, og fra nogle venner i USA havde hospitalet modtaget et lignende beløb. Man forventer, at bygningen bliver færdig i slutningen af april 2020, og støtteforeningen har indtil nu fremskaffet over 80 % af byggeudgifterne. Vi får, når byggeriet er afsluttet, tilsendt et byggeregnskab, så vi kan studere, hvad alle vores penge er brugt til.

Med truslen om en forestående Corona pandemi også i den del af Afrika, hvor vi plejer at opholde os, vil den nye bygning være et godt redskab til beskyttelse af smitte mellem patienter.

En ny mandsafdeling.

Igen har Knud Løkkegaard, Lions arbejdet hårdt på at skaffe midler til en ny og meget tiltrængt mands afdeling på hospitalet, indrettet på en lignende måde som den nye kvindeafdeling, der nu snart er færdig. Knud Løkkegaard var sammen med flere Lions Clubber bag anskaffelsen af solcelleanlægget.

Dr Ine, hospitalets ledende kirurg og Medical Director, har fra sine forbindelser i USA skaffet ca.

10.000 USD til byggeriet som er planlagt til at påbegyndes i 2020. Lions Clubberne med Knud

Løkkegaard som tovholder har stået for

fremskaffelsen af langt de fleste af pengene. Alle

lovede beløb er endnu ikke indbetalt til

byggekontoen, og derfor er der en mulighed for at også støtteforeningens midler må træde hjælpende

til. Vi glæder os meget til at komme i gang, når Maternity byggeriet snart er

afsluttet. Det er planen, at de samme håndværkere på vort nuværende byggeri, skal forsætte på mandsafdelingen.

Tandklinikken.

Der kommer flere og flere patienter på tandklinikken, fordi det rygtes, at man får en god behandling der. Der er mange tandekstraktioner desværre, men en stor del af befolkningen kommer først, når de har tandsmerter, da de ikke har råd til tandbehandling. Jeg har set flere tilfælde hvor patienter kommer efter tandudtrækning hos "local doctor" eller på regeringshospitalet, hvor man bare har fjernet en del af den dårlige tand, således at tandrødderne sidder tilbage. Masano (dental technician) fjerner tandrødderne og smerterne (betændelsen) forsvinder. Han laver en del små proteser til dem, der mangler fortænder i overmunden. Dem der har lidt penge eller/og er medlem af en sygeforsikring får lavet fyldninger, når det er nødvendigt.

Da vi kom til Heri havde tandklinikken ikke haft service i ca. 2 år, og der var flere ting, der ikke fungerede optimalt. Vi pressede på, for at tingene skulle repareres, hospitalet er meget fattigt, men de skal lære at vedligeholde de ting, de får. Der kom 2 hospitalsteknikere fra Mwanza, og de fandt ud af, at kompressoren ikke virkede optimalt, vi havde heldigvis en anden stående fra Danmark, som kunne erstatte den,

der var i stykker. Alt blev gennemgået, småting rensset og noget udskiftet. Derefter fungerede det hele igen. Den gamle kompressor kan heldigvis repareres med reservedele fra Tanzania. Da hospitalet er meget glad for tandklinikken, og denne giver overskud, kunne hospitalsledelsen godt se, at de selv skulle betale for reparationerne, samtidig udførte hospitalsteknikkerne andre nødvendige reparationer og service på hospitalsudstyr på forskellige afdelinger på hospitalet.

Timothy.

Vi støtter en ung mand, der uddanner sig til tandlæge på Filippinerne. Han er fra Tanzania og arbejdede som hospitalslaborant på Heri. Da tandklinikken var etableret og færdig til at blive taget i brug, forsøgte vi i et års tid at få ansat en tanzanisk tandlæge på hospitalet, men det lykkedes ikke. Vi indså, at vi selv måtte uddanne én, og Timothy var meget ivrig efter at få ekstra uddannelse, men desværre lykkedes det ikke for ham at komme ind på tandlægeskolen i Dar, da de kun optager ca. 45 hver år. Han kom derimod ind på Universitet i Manila på Filippinerne, hvorfra han afslutter med en tandlægeeksamen foråret 2021. Mens han var laborant på Heri, talte han meget med en dansk tandlæge, der i to måneder passede vores tandklinik på Heri. De blev så gode venner, at den pensionerede tandlæge Hagen Klausen fra Aabenraa hjalp os med et flot beløb til Timothys uddannelse, lige indtil han pludselig døde af et hjertetilfælde. Genbrugsforretningerne Happy Hand, der findes flere forskellige steder i Danmark, har velvilligt hjulpet os de sidste mange år af deres overskud med de dyre skolepenge og penge til Timothys ophold på Filippinerne. Hvis alt går efter planen, vil han kunne vende tilbage til Tanzania om et år og efter et års yderligere turnustjeneste arbejde på tandklinikken på Heri.

Vandkraftværket.

For år tilbage fandt én udenlandsk missionær på Heri ud af at der var et vandfald ca. 6½km. fra Heri Hospitalet, og tanken opstod, at man kunne etablere et vandkraftværk, som kunne levere elektricitet til hospitalet. Der var ingen offentlig forsyning af el i nærheden og heller ingen planer om at etablere det i nær fremtid. I årene 2002-2003 blev der med Danidas og ADRA Danmarks hjælp bygget et anlæg, der skulle kunne levere strøm, Man anvendte folk fra Tanzania til at bygge det, men da det var færdigt i 2004, kom der bare ikke el til hospitalet. Den lokale entreprenør fra Arusha, som ligger over 1000 km fra hospitalet havde underdimensioneret højspændingsledningsnettet, så det slugte al den producerede elektricitet. Først da

det blev udvidet og opgraderet, kom der strøm til hospitalet. Det har så nu fungeret siden med enkelte nedbrud af kortere varighed og fungerer stadig. Som hjælp har man også hele tiden haft dieselgeneratorer i nødsituationer. Vi fik i 2017 etableret et solcelleanlæg, som leverer elektricitet til selve sygehuset, tandklinikken og sygeplejeskole, ikke til personalebygningerne. Anlægget blev betalt af Lions klubber i Danmark og North Sea Lions. Det kom i stand efter et foredrag holdt for en gruppe Lions klubber samlet i Kolding, hvor man havde hørt om problemer med at få strøm fra det hydroelektriske anlæg i tørkeperioden. Knud Løkkegaard var primus motor i at få penge til et sådant solcelleanlæg. Ingeniør Steen Mose Hansen fra Odense som udførte selve etableringen af dette på Heri kom med et forslag til at automatisere vandkraftværket, som havde kørt ustabil i mange år. Strømstyrken var ikke stabil, fordi vandforsyningen styredes manuelt af ansatte ude på kraftværket. Han havde bemærket, at strømmen varierede i styrke så meget, at det var skadeligt for hospitalets elektrisk drevne inventar. Støtteforeningen lykkedes med hjælp fra ADRA Danmark at få de 150 000 kr. fremskaffet, som automatiseringen af vandkraften var anslået til at koste inklusive løn til Ingeniøren. (ADRA betalte halvdelen, vores forening den anden halvdel) Steen og en frivillig pensioneret elinstallatør Hans Bertelsen tog i juni 2019 til Heri og arbejdede på projektet, og da de ikke blev færdige, aftalte de med sygehuset at komme igen i august- september for i tre uger at afslutte det. Denne gang måtte hospitalet stå for udgifterne. Så vidt jeg kan forstå på Steen, er der stadig noget arbejde, der skal udføres, og vi må så se, om hospitalet økonomisk kan klare et yderligere besøg. Dog bemærkede vi, at elektriciteten var blevet meget mere stabil i forhold til tidligere år.

Sygeplejeskolen.

Der var tilmeldt 28 nye sygeplejestuderende i år, hvilket var en del flere end sidste år. Det viste sig dog at en del af dem slet ikke kunne betale skolepengene, som er ca. 7000 kr. for første år og lidt mere for andet år, det er inklusiv ophold og kost på skolen, Nogle af eleverne havde en meget dårlig opførsel og ville slet ikke rette sig efter skolens regler selv efter gentagne advarsler, og man måtte sende et mindre antal hjem, omkring 6 personer.

Vi støtter i år 7 sygeplejestuderende nogle med fuld støtte. F. eks. støtter Soroptimisterne i Ikast 1 sygeplejestuderende, nogle betaler en del af skolepengene selv. Alle 7 har god grund til at vi støtter dem. Én er forældreløs, en anden havde en broder, der betalte for ham, men han døde i en motorcykel trafik ulykke for ½ år siden, et par af dem er sønner af enker med små landbrug, som knokler for at forsørge en stor børneflok og så videre.

Inden vi rejste tog alle sygeplejestuderende hjem på grund af corona virus epidemien. Ligesom sygeplejeskolen er alle skoler og universiteter lukkede i Tanzania indtil videre.

Børn vi støtter på Primary og Secondary school.

Vi besøgte de 2 forældreløse drenge, vi støtter på primary school i Kigoma. De klarer sig godt begge to. Den ældste Baracka virkede i år særdeles glad og tilfreds. Han er valgt til elevrådsformand og ligger i top med karaktererne. Den yngste Krian klarer sig også godt og ligger i den bedste halvdel af klassen, men kan godt virke lidt usikker en gang imellem. Vi besøgte dem flere gange, også da der var forældredag, hvor vi medbragte mad, ligesom alle de andre forældre gjorde. De fik nye sko, som de selv var med ude at købe, nye skoleuniformer og nye skolebøger.

På Secondary school, som ligger 500 km fra Heri tæt på Victoria søen, går Sago med kun eet ben, ham har vi støttet i 6 år. Han er meget glad for at gå på Alpha Secondary school i Chatoo, skolen er kun 2 år gammel, han flyttede dertil i januar 2020 fra Mariado srcondary school nær Arusha. Grunden hertil er, at den nye skole ligger tættere på hans familie, at den også er lidt billigere at gå på, er kun godt for foreningens økonomi. Vi besøgte ham og fik et rigtig godt indtryk af skolen, skolelederen og lærerne. Sago som er en kvik dreng, mener selv, at lærerne på den nye skole er mere kompetente end på den skole, hvor han gik før. Skolen mangler desværre

vand, de må købe alt drikkevand. Der er en lille dam, hvor børnene kan vaske sig i, men det er absolut ikke optimalt. De skal bruge 40.000 kr. til et anlæg, der kan pumpe vand fra Victoriasøen i rør ind på skolen. Skolen ligger meget tæt på Victoriasøen.

Dorkas med kun eet ben og som flyttede fra Alpha primary school i Kigoma til Secondary school i Chatoo klarede sig ikke så godt fagligt og havde hele tiden hjemve. Hun ville ikke op på skolen igen efter jul. Hun var jo analfabet som 12 årig, men kan nu som 17 årig læse, skrive, regne og

tale lidt engelsk med os, så helt spildt har skolegangen jo ikke været.

Hun vil gerne uddanne sig til syerske. Hun har nu påbegyndt et 5 måneders sy kursus i Kigoma, på en skole som regeringen driver. Klarer hun det godt, skal hun til oktober påbegynde en 2- årig skrædderuddannelse på samme regeringskole, hvor hun er på kursus nu.

Fattige hospitalspatienter.

Ligesom sidste år har støtteforeningen hjulpet meget fattige hospitalspatienter med at betale noget af deres hospitalsregninger, når patienterne har fået hjælp, er de meget lettede og taknemmelige. Vores forening har søgt om penge til dette via Lions klubberne gennem Knud Løkkegård.

Nogle gange er patienterne nødt til at sælge jord, for at få råd til at betale hospitalsregningen, og da de fleste er småbønder er det jo deres levebrød de sælger.

Alt i alt har vi været glade for vores ophold på Heri i år. Vi fik sat skub i færdiggørelsen af Maternity bygningen, vi fik truffet de skoleelever og studerende i Tanzania, vi støtter og set, at det går dem godt.

Vi nåede hjem inden landet lukkede for flytrafik pga. Coronakrisen, og vi blev ikke syge. Hjemrejsen var mere spændende, end vi ønskede os. Vor flytransport med KLM blev aflyst to gange og til sidst udsat i 21 timer, men hjem kom vi! Hospitalet, og oplandet omkring det, er endnu ikke ramt af pandemien, men der er enkelte syge 65 km. væk i Kigoma. Vi håber, vi kan komme ud til næste år. Desværre kan vi pga. Covid-19 ikke meddele, hvornår vi kan holde generalforsamling i foreningen, da forsamlings mere end 10 stadig ikke er tilladt.

Min nevø Jens Morten Øster har igen hjulpet os til bærbare Lenovo computere til hospitalet. Han havde fået dem fra sin arbejdsplads uden harddiske og har sat nye i så de kan anvendes på Heri. Vi har tidligere bragt 50 med derud fra hans forbindelse og har denne gang fået 20 andre, vi kunne dog ikke tage 20 med i kufferten men måtte nøjes med fire som så er anvendt på Heri, resten kommer med ved senere rejser. Tak til Jens Morten fra Heri for hjælpen.

Mange venlige hilsener fra

Marianne & Morten Øster

Forældreløse børn